UNIVERSITETET I BERGEN
Det juridiske fakultet

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 104/15
Møtedato: 8.12.2015
Journalnummer:

ORIENTERING OM STATUS OG PLANER FOR FAKULTETETS SAMARBEID I KINA

I 2010 mottok fakultetet en invitasjon til å delta på "the Second 21st Century Forum of International Law School Deans and Celebration for 60th Anniversary of Renmin University Law School" som skulle holdes i oktober 2010. Invitasjonen kom på bakgrunn av at fakultetet i årene 2006-2008 hadde en "sovende" samarbeidsavtale med Renmin University inngått av daværende professor ved fakultetet Jan Andersson. Avtalen ble ikke fornyet eller forlenget da den gikk ut.

Dekan og daværende fakultetsdirektør reiste til Beijing for å delta på konferansen, og dette ble starten på det som siden har utviklet seg til et stadig mer blomstrende samarbeid med flere kinesiske universitet og en gradvis oppbygging av kompetanse om kinesisk rett, rettskultur og samfunnsforhold hos både et utvalg studenter, ph.d.-kandidater og andre vitenskapelig ansatte.

Det er nå flere prosjekter på gang som vil styrke samarbeidet med Kina ytterligere, og fakultetsledelsen ønsker at styret, gjennom vedlagte notat, skal være orientert om både status og planer for fakultetets samarbeid i Kina.

Målet på lang sikt er å etablere forskningssamarbeid og felles forskningsprosjekter med kinesiske kollegaer ved de beste juridiske fakultetene i Kina.

Asbjørn Strandbakken
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

27.11.2015

BJBO/INTØ

Notat om Kinasatsingen til Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen

Kort om historikk

Juridisk fakultet i Bergen har siden 2011 hatt samarbeidsavtaler med Renmin University School of Law, China University of Political Science and Law, og China Foreign Affairs University. I 2014 inngikk vi samarbeidsavtaler med Shandong University School of Law og Peking University School of Law. I tillegg kommer samarbeidsavtalen som Universitetet i Bergen har med Fudan University, og som også jusstudenter kan utveksle gjennom.

Den sentrale komponenten i dette samarbeidet har inntil ganske nylig vært studentutveksling. I perioden fra høstsemesteret 2012 til og med vårsemesteret 2015 har 25 kinesiske studenter hatt utvekslingsopphold ved fakultetet i Bergen, og 13 av våre studenter har hatt utvekslingsopphold ved kinesiske universiteter. Inneværende studieår har seks av våre studenter studieopphold ved kinesiske universiteter for ett eller to semester, og fem kinesiske jusstudenter studerer i Bergen høsten 2015.

I tillegg har fakultetet tre år på rad arrangert ph.d.-seminaret "Chinese Legal Culture studied from a Nordic Viewpoint" ved Nordic Centre ved Fudan University, samt påfølgende felles workshop for norske og kinesiske ph.d.-studenter ved Renmin. Det fjerde seminaret og workshopen i rekken skal arrangeres i juni 2016. Så godt som alle stipendiatene som er tatt opp på forskeropplæringsprogrammet i rettsvitenskap siden høsten 2012 har deltatt på seminaret.

Formålet med studentutvekslingen, ph.d.-seminaret og workshopen er å gi studentene og stipendiatene våre en viss grunnleggende innsikt i kinesisk rett. Globale utviklingstrekk tilsier at Kina vil bli en stadig mer sentral aktør og premissleverandør, både i politisk og økonomisk henseende, og fakultetet anser det som en del av vårt samfunnsoppdrag å tilby studentene en mulighet for å tilegne seg en viss kompetanse om kinesisk rett og kinesiske samfunnsforhold. For å sikre at dette formålet realiseres, er det nå flere planer for utvidelse av samarbeidet.

Når det gjelder forskerkontakt har fakultetet hatt tre kinesiske gjesteforskere på forskningsopphold av ett års varighet ved fakultetet i løpet av perioden 2012-2014. Videre sendte fakultetet en delegasjon til Renmin University for felles workshop med deres forskere i juni 2013, med påfølgende gjenvisitt i desember 2013, begge deler finansiert av midler fra Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU). I august 2015 ble det arrangert en nordisk-kinesisk workshop i Bergen som et samarbeid mellom Forskargruppa for rettskultur ved Det juridiske fakultet og Forum for Legal Culture ved School of Law ved Renmin University, Beijing. I tillegg har noen av fakultetets forskere blitt invitert til, og har deltatt på, ulike konferanser i Kina de senere årene.

Nye elementer i samarbeidet med Kina

<u>Gjensidig utveksling av undervisningsressurser</u>

For det første har fakultetet inngått avtaler med Renmin og Shandong om utveksling av undervisningsressurser. Førsteamanuensis Bjørnar Borvik holdt våren 2015 en forelesningsrekke om europeiske sivile og politiske menneskerettigher for studenter ved

Renmin. Dette kurset skal videreføres våren 2016, og Borvik gjennomfører et tilsvarende kurs for studenter ved Shandong høsten 2015. Kostnadene knyttet til undervisningen i Kina dekkes av våre kinesiske samarbeidsparter. Fakultetet tar sikte på å etablere ett eller flere engelskspråklige spesialemner om kinesisk rett for våre studenter i Bergen. Det ene har fått arbeidstittelen Introduction to Chinese Business Law. Forelesningene på dette kurset skal trolig gis av professorer ved Shandong, og er en motytelse for den undervisning vi gir i Kina. Vi arbeider for oppstart av dette kurset høsten 2016. De øvrige spesialemnene vil professorer fra Renmin ha ansvaret for. Så snart planene er konkretisert, vil emneskildringer bli lagt frem for studieutvalget og fakultetsstyret med forslag om oppretting fra og med høsten 2016 og våren 2017. Siden kinesiske forelesere vil ha jevnlige 2-3 uker lange opphold ved fakultetet hvert år, kan dette også legge til rette for mer kontakt mellom forskere fra Bergen, Renmin og Shandong. Videre ønsker fakultetet å tilby kortere seminarer om aktuelle rettslige problemstillinger for næringslivsaktører som har eller planlegger aktivitet i Kina, og våre kinesiske gjester vil her kunne være viktige bidragsytere. Vi er i samtaler med Bergen Næringsråd og Innovasjon Norge Hordaland om dette. Dermed vil samarbeidet med kinesiske universiteter om undervisning også kunne være et virkemiddel både for å knytte ulike eksterne samarbeidspartnere tettere til oss og til å formidle kunnskap som er viktig for samfunnet. Vi har etablert en svært konstruktiv dialog om samarbeid med Bergen Konfutse institutt, noe som blant annet sikrer finansiering av kostnadene til reise og opphold for de kinesiske gjesteforeleserne.

Korttidsutveksling til Kina som del av 3. studieår

For det andre er vi enige med Renmin om at en mindre gruppe av våre studenter (inntil 10) fra og med våren 2016 skal gis muligheten til å delta på Chinese Law Summer Program (CLSP) i Beijing. Dette er et mangeårig samarbeidsprosjekt mellom Renmin og fem amerikanske universiteter. Det er Indiana University som er administrativt ansvarlig for CLSP. Kurset varer i fire uker, og det er professorer fra Renmin som gir forelesningene. Kurset skal integreres i det obligatoriske emnet Rettshistorie og komparativ rett på 3. studieår i masterprogrammet i rettsvitenskap. Tanken er at deltakelsen på CLSP kan fungere som en myk introduksjon til mer omfattende studier i Kina på et senere tidspunkt, i tillegg til å gi økt læringsutbytte i emnet Rettshistorie og komparativ rett. Det er påvist at ønsket om å reise ut i verden øker dersom en har hatt utenlandsopphold tidligere.[1] Dermed vil dette tiltaket kunne føre til at flere studenter velger å studere i Kina, eller i utlandet generelt, i løpet av femte studieår.

Det ser ut til å være stor interesse blant studentene. 24. november i år ble det holdt et informasjonsmøte om planene, og mellom 80 og 90 studenter møtte.

Tilbud om kombinasjon av studier og praksis under utveksling

For det tredje arbeider vi for tiden med å etablere et tilbud om å kombinere studier og praksis under utvekslingsopphold i Kina for slik å gjøre delstudier i Kina mer attraktivt for studentene.

[1] SIUs mobilitetsanalyse 2010: Hvorfor studere i utlandet? Norske studenters motivasjoner og barrierer for å ta et studieopphold i et annet land - en kvantitativ analyse

I første omgang samarbeider vi med Renmin om å få på plass et tilbud til studenter som utveksler siste semester av femte studieår, der studentene vil fordype seg i kinesisk rett gjennom studier ved Renmin og deretter har et praksisopphold i en bedrift (norsk eller utenlandsk). Vi ser i utgangspunktet for oss at rundt 20 studiepoeng skal reserveres universitetsstudier, mens de resterende 10 skal tildeles på grunnlag av gjennomført praksisopphold ved at vi oppretter et praksisbasert spesialemne der noe undervisning inngår før avreise til Kina i form av introduksjonsforelesninger fra relevante samarbeidspartnere. Studieutvalget og fakultetsstyret vil få seg forelagt spørsmålet om oppretting av praksisemnet på vanlig måte så snart dette lar seg gjøre. Vi arbeider med sikte på å kunne tilby dette fra og med vårsemesteret 2017.

I første omgang vil kombinasjonen av studier og praksis være et tilbud knyttet til utveksling til Renmin, men i fortsettelsen kan det bli aktuelt å vurdere om det skal være et tilbud også ved utveksling til andre av de kinesiske partneruniversitetene våre. Ved Renmin kan studentene velge mellom de emnene som inngår i den engelskspråklige LL.M.-graden om kinesisk rett. Praksisdelen av studiepakken vil ha en varighet på mellom fire og seks uker og gjennomføres umiddelbart etter at eksamener er avlagt ved Renmin. Praksisoppholdet vil være ulønnet, og studentene skal etter avsluttet opphold skrive en praksisrapport som skal godkjennes av fakultetet.

Bjørnar Borvik, visedekan for undervisning, har opprettet dialog med flere relevante samarbeidspartnere i Kina som har sagt seg villige til å ta imot en eller flere av studentene våre for en praksisperiode. Vi samarbeider tett med Innovasjon Norge Beijing, den norske ambassaden i Beijing og Norwegian Business Association Beijing om dette. Renmin har også et relevant nettverk av større kinesiske advokatfirmaer ettersom praksisopphold inngår i deres LL.M.-grad, og de har forsikret oss om at de vil bruke nettverket sitt for å få på plass ytterligere praksisplasser for studentene våre. Vi ønsker likevel primært å tilby våre studenter praksisopphold i norske bedrifter som har virksomhet i Kina. I tillegg til å gi studentene verdifull kompetanse, er det også en mulighet for norske bedrifter til å møte potensielle fremtidige arbeidstakere.

Det arbeides for tiden med å få på plass avtaler med bedrifter og institusjoner som kan tenke seg å tilby praksisplasser, og ambisjonen er å inngå mellom 10 og 15 avtaler om praksisplasser. Med tanke på den interne fristen for søknad om utveksling for studieåret 2016/2017, må avtalene være inngått allerede ved årsskiftet 2015/2016. Erfaringene til da vil gi oss en indikasjon på hvor mange avtaler vi realistisk kan regne med å tilby ved studiestart i Kina i februar/mars 2017.

BJBO/INTØ 27.11.2015